

A close-up photograph of a chrome faucet with water dripping from it. The background is a soft, out-of-focus blue and white, suggesting a bright, clean environment. The water is captured in mid-air, creating a clear, crystalline stream.

Veemajandus maaomavalitsuses

Endel Lepik

Viimsi abivallavanem

endel@viimsivv.ee

Viimsi veemajanduse ajaloost

- 1999 a. hakkas omavalitsus veemajandusega põhjalikumalt tegelema;
- Liituti tollase Ida-Harju veemajandusprojektiga ja asuti ühiselt naabritega ühisveevärgi arendamist planeerima.
 - Tollane 4500 elanikuga väikevald võimaldas suhteliselt rahulikku ja läbimõeldud planeerimist. Konsultantide abiga koostati veemajanduse perspektiivskeemid külade kaupa

Ajaloost

- Kinnisvaraturu areng tõi kaasa elanike arvu olulise suurenemise
- Tekkis vajadus infrastruktuuri kiirendatud arenguks.
- 2002. aastal korraldati ümber endise Kirovi nim kolhoosi kommunaalosakonna järeltulija Viimsi Soojuse tegevus. Eraldati elektri- ja soojuse tootmine, liideti erinevad vee-ettevõtlusega tegelenud väikefirmad ja ettevõtte sai nimeks AS Viimsi Vesi

Ajaloost

- 2004. aastaks oli ettevõtte saavutanud olulise turuvalitseja positsiooni.
 - Esitati taotlus „Veemajandusprojekti ISPA“ teostamiseks.
 - Järgnes, nüüd juba EL olles II etapp ehk ÜF II projekt.
 - ÜF II üheks osaks oli Veepuhastusjaam,
 - Viimsi veepuhastusjaam on tänaseks töötanud aasta ja 22 päeva. Täna võime kinnitada, et Viimsi joogivesi vastab kõikidele nõuetele, sealhulgas radionukleiidide sisalduse osas.
 - Täname siinjuures EVELi kõrge tunnustuse „Aasta Veetegu,, eest.

Kokkuvõtteks numbraid

- Kahe veeprojekti lõpuks ISPA ja ÜF II (2013 lõpp) rajatakse valla territooriumile:
 - 120 km veetorustikku,
 - 110 km kanalisatsioonitorustikku,
 - 56 reoveepumplat,
 - 9,2 km vaakumkanalisatsiooni,
 - 2900 uut liitumispunkti.
- Kahe esimese europrojekti maksumus kokku on ca 25M EUR. Sellest omafinantseering ca 6M EUR.
- Elanikke on 2013. aasta alguses Viimsis 18000

Tänapäev

A close-up photograph of a glass tilted to the right, with a stream of clear water dripping from its rim. The background is a soft, out-of-focus blue and white, suggesting a bright, airy environment.

- Veemajanduse täielikuks korrastamiseks on veel vaja lahendada reovee käitlemise pool. Loodame edukalt osaleda ÜF IV voorus
 - Eesmärgiks renoveerida Muuga puhasti,
 - Tagab vallale ja võimaldab naaberomavalitsustel saada kvaliteetse reoveepuhastusteenuse
- Reoveetöötlus vajab vahendeid suurusjärgus 15 M EUR, millest a 3M EUR omafinantseeringut läheme kahe aasta jooksul.

Finantsvahendid, omaosalus

- Ülikiire areng veemajanduses on tinginud suure omafinantseeringu vajaduse väga lühikese aja jooksul.
- Kokku kümnekonna aasta jooksul peab vald leidma, kas ise, või vee-ettevõtte kaudu 5 M EUR'i. Suured rahad tekitavad suuri muresid.

RIIGI LUBADUSED -OMAVALITSUSE KOHUSTUSED – VEEFIRMA VASTUTUS –JÄTKUSUUTLIKKUS

- Riigi lubadus Brüsselile EL astumisel on olnud omavalitsustele ülejõukäiv, paljud meist ei suuda seda täita,
- Kiire arenguvajadus toob endaga paratamatult kaasa kõrgema veeteenuse hinna.
- Hind peab tagama veefirma jätkusuutlikkuse.
- Konkurentsiameti tegevus on küll poliitikute rõõmuks hinnataset kontrolli all hoidnud, kuid:
 - investeeringute amortiseerimata jätmine ja laenuintresside mitteametamine hinna komponentidena pole omavalitsuse poolt vaadatuna tulevikku suunatud tegevus.
- Tahan loota, et 20 aasta pärast on elu Eestimaal, meie järeltulijatel on õigus ja kohustus anda hinnang meie tegudele.
- Toompea liiga kõrgel, et maarahva muresid kuulda. Ajaloos on seda varemgi juhtunud. Seepärast mõned konkreetset ettepanekud ühiseks arutamiseks ja suurema kõlapinna saavutamiseks.

Ettepanekud:

- Teeme ettepaneku veemajandusalase **teaduspotsiaali ühendava üksuse loomiseks.**
- Senine olukord, kus iga vald/veefirma pusib omaenese tarkusest, et midagi korda saata, pole õige.
 - Mõni suurriik võib endale seda lubada, et areng toimub loodusliku valiku käigus ja nõrgemad surevad välja.
- Meid on liiga vähe ja raha on veel vähem. Vajalik on mõistuspärane, teaduslikult ja tehniliselt ning finantsmajanduslikult põhjendatud areng.
- **Mitte tsentraalne** juhtimine, vaid arukas arengueelduste loomine, kogemusest õppimine.

Ettepanekud:

- Keskkonnaministeerium, ülikoolid ja KIK võiks mõelda ühise arenduskeskuse loomisele. Tublit tööd selles suunas on tegemas EVEL.
- Valla/linna keskne veemajandus pole pikemas perspektiivis jätkusuutlik. Senine „vürstiriikide“ süsteem peaks leidma väljundi veefirmade ühinemise kaudu omavalitsuste ühisomanduses.
- Oluline on säilitada nn abikõlblikusse staatus. Vältida tuleks kiusatust tüütuks muutunud vee-ettevõtte eraomanikule maha sahkerdada. Vahest on veefirmadel rohkem südikust ja initsiatiivi nõ „haldusreformi“ läbiviimisel.
 - Emajõe ja Matsalu veevärgid võiks ja peaks tutvustada oma kogemusi selles valdkonnas.

Tulevik

- Täielikult on lahendamata teema nimega **SADEVESI**.
- Kust saada kasutatuga võrreldav summa raha sadeveesüsteemide rekonstrueerimiseks, väljaehitamiseks, ülepumpamiseks, töötlemiseks?
- Millise mehhanismiga leitakse vahendid eeldatava abi omafinantseeringu tagamiseks?
- Millise metoodika alusel ja kuidas on võimalik tulevikus sadevee maksustamine?

Tulevik

- **SAARED, METSAKÜLAD, TALUD**
 - Millal arvatakse tänapäeva ühiskonna vääriliseks alla 2000 inimesega kogukonnad?
 - Keerulised ajad tingivad nutikaid lahendusi. Loodame asjatundlikku suhtumist meie ees seisvate probleemide lahendamiseks ja tõhusat koostööd.
- Siinkohal oleks sobiv tänada KIK'i abi ja koostöö eest.

A close-up photograph of a chrome faucet with water dripping from it. The water forms a clear, continuous stream falling towards the bottom right. The background is a soft, out-of-focus blue and white, suggesting a bright, clean environment.

Tänu kuulamast Palun küsimused

Lugupidamisega
Endel Lepik
endel@viimsivv.ee